

VÄSTERNORRLANDS IDROTTSARV

Medlemstidning för

Västernorrlands Idrottshistoriska Sällskap

Nr 9 - Årgång 3 - Oktober 2013

Det var välfyllt på publikplats under premiären, Midsommardagen 1932, med närmare 5 000 personer. Totalisatorbodarna hämtades från Sundsvallsfjärden där man arrangerat isbanetrav under hela 20-talet.

Bergsåkerstravet är en vital 81-åring

Det var i samband med prisutdelningen efter vintertravet på Sundsvallsfjärden 1930 som ordföranden i Medelpads hästavelsförening, kapten Gösta Bergengren lovade att en bana skulle stå klar till midsommar

1932. Det var ett löfte som nog får betraktas som djärvt med tanke på att varken finansiering eller placering av banan var avklarad.

- Men det fanns ett mycket starkt hästintresse i Mellannorrland, kon-

staterar Assar Engblom vars pappa var en av de drivande i uppstarten av Bergsåkerstravet – Norrlands travmetropol.

Det är en pigg 81-årig travbana vi besökt.

Sidorna 2-3

”Hustrun ville inte till Ryssland”

Sidan 10

**Publikinvasion
på Nordvallen**

Sidorna 4-5

**Östen Persson
hittade rätt**

Sidorna 6-7

**Lage Tedenby blev
olympisk löpare**

Sidan 15

Bergsåkers travbana har varit en stor del av Assar Engbloms liv. Här har han kört häst, ägt häst och styrt verksamheten som ordförande i Norrlands Travsällskap. Och spelat på toton förstås.

Han är några år yngre än banan, men Bergsåker har följt Assar Engblom livet igenom.

Pappa Axel var en av initiativtagarna till anläggningen, precis som bröderna Alf och Agge satt han i sulkyn (om än inte lika ofta och inte som proffskusk), i alla år har han varit hästägare och under nästan en kvarts sekel år var han ordförande i travsällskapet.

Inte undra på att det finns en aura av stolthet när vi träffas på stallfikat för att prata travhistoria.

- Det hänt mycket sedan starten, säger han och blickar ut över banan. I dag är det här fjärde benet i trav-Sverige tillsammans med Solvalla, Åby och Jägersro. Det är en färdig anläggning. Det som behöver åtgärdas nu är väl belysningen. TV-sändningar kräver mer.

Isbanetrav

I somras fyllde Bergsåkers travbana 81 år. Premiärtävlingarna kördes under midsommarhelgen 1932. Tävlats med häst hade det gjorts tidigare också Sundsvall. Under 20-talet arrangerades isbanetrav på Sundsvallsfjärden. I slutet av decenniet höjdes dock allt fler röster för att man skulle anlägga en norrländsk sommartravbana.

Det var i samband med prisutdelning-

”A” Engblom har varit ett gångbart namn på Bergsåker

en efter vintertravet 1930 som ordföranden i Medelpads hästavelsförening kapten Gösta Bergengren lovade att en bana skulle stå klar till midsommar 1932. Ett löfte som nog får betraktas som djärt med tanke på att varken finansiering eller placering av banan var avklarad.

- Men det fanns ett mycket starkt hästintresse i Mellannorrland, konstaterar Assar Engblom. Hästuppfödningen hade tagit fart och dessutom fanns ju hästen i vardagen i form av arbetshästar. I första hand handlade det naturligtvis om kallblod, eller nordsvenskar som vi sa.

Eget stall

Familjen Engblom drev åkeri. Axel Engblom var bondpojken från Matfors som blev företagare med eget häståkeri och ett genuint intresse för trav. Samma år som Bergsåker invigdes startade han sitt eget stall, Stall Gaffelby. Assar, som är född 1936, minns hästarna som en del både i arbetsvardagen och på tävlingsbanan.

- Tävlanget låg liksom i blodet hos hästägarna. Vintertid åkte man ut till Selånger kyrka från stan. Sedan på vägen hem gällde det att vara först.

När väl löftet om en bana var lagt så gällde det att snabbt komma vidare. Under hösten 1930 arbetade en kommitté tillsatt av hästavelsföreningen med att titta på tänkbara platser för banan samt

kostnadsförslag. I december samma år bildades AB Norrlands travbana och travsportintresserade i Hälsingland, Jämtland, Ångermanland och Medelpad inbjöds att teckna andelar i AB Norrlands travbana. Andelarna var på 100 kr och målet var att få ihop minst 100 000 kr. När den konstituerande aktiestämman hölls i maj 1931 hade man nått målet och det fanns en övertäckning om 11-12 000 kr. Anläggningskostnaden var beräknad till 155 000 kr.

Selångersdalen

För travbanan inköptes det Lindska hemmanet i Bergsåker, som omfattade ett 30-tal tunnland skogsmark och dessutom betesmarker, sandtag och utågor. I Sundsvalls Tidning kan strax före premiärdagen läsa en lyrisk betraktelse om platsen. ”Travbanan har ett idealiskt läge icke minst ur kommunikationssynpunkt och därtill det vackraste läge man gärna kan begära med utsikt över Selångersdalen och fram mot Sundsvall i söder och väster samt mot Hulidalen i norr.”

- Det var naturligtvis idylliskt på ett helt annat sätt och ingenting av dagens bebyggelse runtomkring, säger Assar Engblom. Faktum är att under de första åren så skördade man hö och spannmål på innerplan. Det var också delvis myrmark och den tjärn eller som finns här nu skapades inte förrän på 50-talet.

Norrlands Travsällskaps första styrelse 1932.

Längst fram fr v J A Lundin, P O Ö Casselli,
Gösta Bergengren (ordf. ända fram till 1962),
A Liljeblad och G A Lönegren.
Mittenraden fr v K Karlsson, A O Hellsén,
V Sjögren och G Lundin.
Bakre raden fr v A N Abramsson,
G O L Braathen och G E Nordensson.

I juli 1931 togs de första spadtagen för den nya banan. Först handlade det om att schakta ut bankroppen samt verkställa nödvändiga dräneringar. En ny väg förbi travbanan byggdes för Huli byamän. Det klarades av under hösten. När väl våren kom grusades banan och hårdgjordes. Ett mindre antal byggnader uppfördes, bl a domartorn, och så flyttades totalisatorbodarna från vintertravet.

Den 24 juni 1932 var det så dags för de första tävlingarna någonsin.

Nära 5 000 personer hade letat sig ut till banan. Landshövding Anders Wijkman klippte bandet och förklarade banan för invigd.

Nordsvenskar

Första loppet ägnades de snabbaste nordsvenskarna. Fjorton hästar kom till start och premiärvinnare blev Diana B med en Bertil Dahlberg som kusk. Av de 100 hästar som var anmälda till start var 65 nordsvenskar och fem av de sju loppen ägnades nordsvenskar. Den fördelningen låg också helt i linje med tankarna när Bergsåker skapades. Den nordsvenska hästen skulle sättas i första rummet.

Och sedan har alltså det bara växt.

Varmbloden tog snabbt allt större plats på banan. Banan rustades och utvecklades under de kommande decennierna. Det som från en början var nära nog en ideell verksamhet – en travsekreterare och en medhjälpare var de enda anställda vid banan – har utvecklats till en verksamhet med närmare 60 tävlingsdagar, 15 heltidsanställda, en omsättning på 70 milj kr som om spelet adderas växer till 500 milj kr.

- Men visst har det varit toppar och dalar, menar Assar Engblom. 1960-talet var krisartat. Det blev för dåliga priser att köra om. Vändpunkten kom egentligen med flerloppsspelen i mitten av 70-talet; V5, V65 och V75.

Precis som storebröderna Agge och Alf – tretton respektive elva år äldre – så styrde han ibland hästar, men blev aldrig någon proffskusk. Istället gjorde han civil karriär inom försäkringsbranschen och lät sig på olika poster bli förtroendevald inom sporten.

I 22 år var han ordförande i Norrlands Travsällskap, blott den tredje när han lämnade posten 2005. (Företrädarna hette Gösta Bergengren och Gösta Valentin).

- Tre ordföranden under 73 år är natur-

ligtvis unikt, men jag tror att det också är en förklaring till utvecklingen av Bergsåker. Kontinuitet ger möjligheter till stadiga förbättringar.

President

På nationell nivå var han under många år ordförande i Svenska Travsportens Centralförbund och vice ordförande i ATG. Därtill under två år president i den europeiska travfederationen.

- Jag är fortfarande nära travsporten, medger han. Jag finns nog på plats på i alla fall drygt 40 av travdagarna på Bergsåker. Spelar? Ja, men väldigt lite. Det är inte spelet utan sporten som sådan som intresserar mig.

Aningen orolig för framtiden kan han känna sig. Avtalet med staten när det gäller spelet är idag för dåligt, inte minst sett i ljuset av konkurrensen från de utländska spelbolagen.

- Där måste vi få nya spelregler, men staten är inte alltid så lätt att förhandla med, erkänner han.

Men visst är han stolt över dagens Bergsåker och imponerad av de entusiaster som vågade satsa för drygt 80 år sedan. // KJELL CARNBRO

Tätt kring totalisatorn. Spelet var precis som idag en viktig del i både attraktionen för travet och banans ekonomi. På infällda bilden ser vi landshövding Anders Wijkman klippa invigningsbandet.

Uppemot 5 000 såg friidrott på NORDINGGRÅSPELEN!

Hugo Lundström,
Torsten Nordlander och
Erling Lundholm minns...
För dom var med...

Midsommardagen 1951 var det stor invigning av Nordingrås nya idrottsplats Nordvallen, som hade byggts med hjälp av donerade medel från det lokala näringslivet, främst då skofabriköerna Nordlander och Norlin.

Eftersom skofabriköerna var verkamma i Mjällom kom också den nybyggda idrottsplatsen att hamna just i Mjällom och inte som tidigare på Nordingråvallen. Den tidigare idrottsplatsen saknade alla de faciliteter som friidrottstävlingar krävde.

Ledningen för Nordingrå SK beslöt att i samband med invigningen arrangera en friidrottstävling med så många som möjligt ur den svenska eliten närvarande. Där fanns t ex guldmedaljörerna från London-OS 1948 Henry Eriksson och Nordingrås egen storstjärna, trestegs- och höjdhopparen Arne Åhman för att bara ta ett par exempel.

Arne Åhman blev starten på en rejäl friidrottsatsning i Nordingrå när han hoppade till sig OS-guldet i tresteg. Det var efter den triumfen som ledningen för NSK insåg att en ny arena behövde byggas.

- Det var starka ledare som Helmer Nordin, Oskar Boström och Lennart Rönngren som tog initiativet till den nya idrottsarenan, säger Hugo Lundström, mångårig ordförande inom Nordingrå SK.

Norrlands största

Invigningstävlingarna på midsommardagen 1951 blev också starten på en

av Norrlands största friidrottstävlingar, Nordingråspelet. Eftersom premiärtävlingarna blev en både sportslig och publikjättesuccé beslöt sig ledningen för att göra tävlingarna till årligen återkommande. Dessutom visade sig Nordingråspelet bli en kassasuccé för Nordingråklubben.

Publikrekordet för Nordingråspelet lär vara omkring 5 000 åskådare. Fler gick helt enkelt inte att få in på Nordvallens läktare.

- Jag begriper inte hur man fick in så mycket folk på arenan. Om man ser sig omkring så inser man problemen med så stora folkmassor så här mitt inne i skogen, säger Erling Lundholm som tillhörde funktionärsstaben under flera år.

Nordingråspelet bjöd alltid på högklassiga tävlingar. De flesta i 50-talets friidrottselit besökte någon gång Nordvallen och Nordingråspelet och publiken kom i stora skaror för att se sina idoler tävla.

Bland de mest namnkunniga återfinns Stig "Stickan" Pettersson och Benke Nilsson i höjdhopp, släggkastaren Birger Asp-lund, löparstjärnorna Henry Eriksson och Dan Waern, kulstötaren och diskuskastaren Myggan Uddebom och Ragnar Lundberg i stavhopp.

Rekord x 2

De två sistnämnda slog också varsitt svenskt rekord under Nordingråspelens 12-åriga historia. Ragge Lundberg hoppade (1956) 4,46 i stav och Myggan Uddebom stötte 17,16 i kula 1960.

- Jag minns mycket väl Ragge Lundbergs rekordhopp, berättar Erling Lundholm. Jag var funktionär vid stavhoppet det året. När det började närma sig rekordet kom ett par representanter från frii-

drottsförbundet, bl a Kalle Rättarn, för att kontrollera att allt gick rätt till.

- Ragge tog i första försöket på rekordhöjden även om det var lite darr på ribban.

När jag besöker Nordvallen tillsammans med de tre NSK-veteranerna Hugo Lundström, Torsten Nordlander och Erling Lundholm märks det väl att det gått mer än 50 år sedan Nordingråspelet fyllde läkarna vid midsommartid under tolv års tid.

I samband med Nordingråspelet arrangerades också en Midsommarfest på Nordparken på andra sidan vägen. Liksom i friidrottstävlingarna var det även många ur den svenska artisteliten som uppträtt på Nordparken i samband med midsommarfirandet.

Martin Ljung & Lill-Babs

- Premiärkvällen hade vi Martin Ljung här och även Lill-Babs har sjungit här, säger Torsten Nordlander som var en av många frivilliga som jobbade både på Nordvallen och Nordparken.

Men 1962 var det alltså slut. Nordingråspelet lades ner och Midsommarfirandet på Nordparken blev Hamnfesten i Norrfällsviken.

- Ekonomin blev sämre och det blev svårare att få folk att ställa upp och dessutom drog sig ett par starka och tongivande ledare, som varit med från början, tillbaka, säger Hugo Lundström.

"Maran"

Kvar av friidrottstraditionen i Nordingrå finns idag Höga Kusten Marathon som arrangerats av bl a Nordingrå SK sedan början av 80-talet.

/// OLA ERIKSSON

Henry Eriksson tog täten direkt på 1500...

Löpning 400 m. häck

- 1 Rune Larsson, MP 54.5
- 2 Lars Ylander, Tureberg 54.7
- 3 A. Cajander, Göta 62.4

Löpning 100 m.

- 1 Gösta Brännström, Skellefteå .. 11.2
- 2 Lars Ylander, Tureberg 11.3
- 3 J. Ahlenius, Nordingrå 11.4
- 4 O. Söderman, Hellas 11.5
- 5 Sven Olsson, Brännan 11.7
- 6 Lars Rinta, Vasa, Finland .. 11.7
- 7 Tore Wiklund, Kramfors 11.8
- 8 Folke Ågren, Nordmaling 11.8
- 9 Kjell Nilsson, Nordmaling 12.5
- 10 K. Kärrlander, Sollefteå .. 12.5

Löpning 1.500 m. stip.

- 1 Arne Hellström, Vingarna .. 4.17
- 2 K. E. Sjölander, Brännan 4.20
- 3 K. E. Henriksson, Kramfors .. 4.26

Löpning 110 m. häck

- 1 Ragnar Lundberg, Södertälje .. 15.6
- 2 A. Cajander, Göta 15.8
- 3 Bengt Åhman, Nordingrå 17.8

Kulstötning

- 1 Tore Sandström, Nynäshamn .. 12.52
- 2 Åke Ullsten, Kramfors 12.41
- 3 Bertil Mattsson, Nordingrå .. 11.90

Stavhopp

- 1 Ragnar Lundberg, Södertälje .. 4.10
- 2 Lennart Lind, Alfreðshem 3.80
- 3 Sven Vestin, Nordingrå 3.20
- 4 Edsel Vennman, Nordingrå .. 3.20

Tresteg

- 1 V. Rautio, Vaasa 14.70
- 2 A. Åhman, Nordingrå 14.66
- 3 L. Moberg, Södertälje 14.47
- 4 Sten Eriksson, Ånge 12.88
- 5 Edsel Vennman, Nordingrå .. 12.48
- 6 H. Kärrlander, Sollefteå 12.21

Höjdhopp

- 1 A. Åhman, Nordingrå 1.95
- 2 Tore Sandström, Nynäshamn .. 1.70
- 3 Sten Eriksson, Ånge 1.65
- 4 Bengt Åhman, Nordingrå 1.65

Löpning 1.000 m. ungdom

- 1 Bertil Hedström, Sollefteå .. 2.48.6
- 2 Bror Lundkvist, Köpmanholmen 2.48.8
- 3 Erling Lundholm, Nordingrå .. 2.49.0
- 4 K. Söderkvist, Alfreðshem .. 2.52.4
- 5 Gunnar Hjort, Salsåker/Ull. ... 2.54.2
- 6 Lars Östman, do 2.54.6

Spjut

- 1 Åke Ullsten, Kramfors 63.23
- 2 Edsel Vennman, Nordingrå .. 52.10
- 3 Eskil Boström, Nordingrå 49.90
- 4 Paul Hansson, Sollefteå 44.80

Löpning 1.500 m.

- 1 Henry Eriksson, Gävle 4.02.6
- 2 Nils Toft, Gävle 4.07.6
- 3 Per Henriksson, Nordingrå .. 4.09.4
- 4 Einar Lundgren, Salsåker/Ull. 4.10.4
- 5 O. Törnsten, Brännan 4.14.4
- 6 J. Öhlund, Umeå 4.21.8
- 7 Einar Lindgren, Nordmaling 4.25.2
- 8 O. Vallin, Vingarna 4.27.4

Löpning 400 m.

- 1 Gösta Brännström, Skellefteå 50.5
- 2 Rune Larsson, MP 50.7
- 3 Lasse Rinta, Vaasa 51.2
- 4 O. Söderman, Hellas 53.6
- 5 L. O. Dahlin, Kramfors 54.8

Löpning 5.000 m.

- 1 Severt Denolf, Nordmaling 15.10.2
- 2 Birger Wiklund, Nordingrå .. 15.54.6
- 3 Otto Nordlander, Nordingrå 16.08.2
- 4 J. E. Vestman, Vingarna .. 16.22.0

Resultat från 1951

Gösta Brännström fick cykel av Tage Eriksson.

Moberg, Rautio och Arne Åhman 3 i topp i 3-steg!

Ingemar Melinder gratulerar 5000-vinnaren Severt Denolf.

Rune Larsson vann långa häcken.

Östen ville inte sälja bilar i Norrköping

Foton: BO ÖSTMAN

I mitten av 1950-talet beslutade Älgarnas styrelse efter flera års tvekan att fotbollsspelare i A-laget skulle få fem kronor vid oavgjord match och tio kronor vid vinst. Pengarna sattes löpande in på en bankbok av kassören Tage Åsén.

- Efter ett drygt år räckte mina pengar till att betala ungefär hälften av en ny kostym som jag behövde, berättar Östen Persson, Älgarnas genom tiderna främste fotbollsspelare. Målvakten Bengt "Zamora" Nyholm blev stor och landslagsmålvakt sedan han flyttat till Norrköping. Bruno Nyberg hade sina framgångar i AIK. "Larsa" Johansson i Hammarby.

Det var alltså inga svindlande summor som betalades ut på den tiden när publik-siffrorna oftast var minst tio gånger högre än i dag.

- Jag missunnar ingen att tjäna pengar, men när man ser de summor som finns inom fotbollen i dag på sina håll samtidigt som halva jordens befolkning svälter så blir man betänksam.

- Många klubbar lokalt har ju stora ekonomiska problem. Hur slutar det? I värsta fall går det åt samma håll med fotbollen som med bandyn. Folk är inte tillräckligt intresserade av att gå på matcher, kanske därför att fotbollen inte är tillräckligt bra och för att det görs för få mål.

Östen Persson är fortfarande engagerad i fotbollen i Härnösand.

- På ungdomssidan. Den satsning som Älgarna och Moffe gör är spännande. Och den är viktig för fotbollen i stan. Lagen kan inte fortsätta att värva spelare utifrån utan måste få fram egna förmågor.

- De måste få spela också! Vad säger exempelvis grabbarna i Junsele när nästan

hela laget hämtas från andra länder och de själva inte får spela? Intresset mattas förstås.

- Dessutom måste man fråga sig om ekonomin håller i längden för lag som Härnösands FF med låga publiksiffror och mycket långa resor som tär enormt på ekonomin. Jag vet inte hur de ska klara sig.

Precis som många andra i stan saknar Östen den gamla läktaren på Ängevallen som brann ner.

- Den gav en speciell atmosfär både för publik och spelare. Den känsla som man fick som spelare när man före matcher sprang uppför trappan mitt på läktaren är svår att beskriva. Inramningen förändrades radikalt när den försvann.

Annars är nog Östen Persson stans meste Älgare.

- Sågar någon mig mitt itu så lär man upptäcka att jag är enbart grönvit invärtes!

Glöd i högerdojan

Östen Persson spelade oftast center efter att ha börjat något år som högerytter och inner. Och han blev en målsportare av rang. Ovanligt många mål nickades in, men han hade också glöd i högerdojan.

Östen är dessutom den ende i Härnösand som gjort mål på allsvenska storlaget Helsingborgs IF. Härnösands FF förlorade ju med 4-0 på Högslätten i slutet av augusti.

När Älgarna nådde kvartsfinalen i Svenska cupen 1953 sade Helsingborgs tränare Albin Dahl, tidigare ett tag tränare även för Älgarna:

- Får vi 1-0 så får inte Älgarna något mål!

Legendariske landslagsmålvakten Kalle Svensson, Rio-Kalle som dock gjorde stormatcherna i Sao Paulo i Brasilien,

hade hållit nollan i drygt fem matcher i rad, cirka 500 minuter. Trots motståndare som Malmö FF och Norrby som var bra på den tiden.

Men inför 6 495 betalande och några hundra med fribiljetter på Ängevallen drog 21-årige Östen Persson på ett otagbart skott som bronsmedaljören i både OS och VM och färske vinnaren av Guldbollen var chanslös på.

Efter matchen sa Fotbollsförbundets tungviktare Tore Brodd:

- Östen Persson var utan tvekan Älgarnas bäste spelare och Ängermanlands fotbollsbas Ernst Nordin höll med:

- Östen Persson var den främste älgan! Inte dåligt av en ung spelare att utmärka sig på det sättet mot ett lag som hade drövis med landslagsspelare. Förutom Kalle Svensson var det Åke Jönsson, Hasse Persson, Hasse Malmström, Gerhard Andersson, Werner Bjärebo. Tränaren Albin Dahl var övertygad om att Älgarna inte skulle kunna göra mål på det betongförsvaret...

Tjärnvallen

Annars började allt på numera igenvuxna Tjärnvallen i Utansjö där man hade ett bra fotbollslag och fick fram fina spelare som Älgarna höll ögonen på.

Karl-Hugo och Kjell Jonsson var i samma generation som Östen Persson, som upptäcktes när han spelade en juniormatch mot IFK Härnösand. Älgarnas spejare fångade in honom och 1950 debu-

HIF slog Älgarna och ångermanländska publikrekordet

Uno prövade Kalle Svensson men Östen P. spräckte nollan

HETA PROJEKTILER PÅ ÄNGEVÄLLEN

Rekorddeltagande i årets cykel-SM

ÄLGARNA AKTE UR BADE DM och cupen samma vecka. Siffrorna 1-4 mot Helsingborg protesterar ingen mot. Det var ungefär vad vi väntat men schabblat mot Köpmanholmen i torsdags - något annat kan det inte kallas utsluter möjligheter till en upprepnig av söndagens trevliga match på Ängevällen. Cupslagsändet nästa år svarar ju västra eller norra Ångermanland för. Beklagligt för härensandspubliken som säkerligen känner mer smak av de skånska delikatesser som serverades på Ängevällen i söndags.

Att det var något särskilt som förestod på Ängevällen syntes mycket snart. Snart sagt på alla gåvor och gränder kring idrottsanläggningen köade bilar och bussar, inte bara Y-märkta, och en jättstora förvandlare framför spårrarna. Publikrekordet satt löst, det hade man på känn, och för säkerhets skull slogs samtidigt även Ångermanlands- och 683 betalande. De rödklädda hälsades hjärtligt vid entrén. Högtalaren spände på med några välkomstord och så var det klart för spel.

Spelutgången föredelade första minuterna, aningen till gästernas födel. Karl-Hugo fick slänga sig redan i första minuten men därefter fick Älgarna till anfall och pressade sig fram till mållinjen.

Dom kom över trian i alla fall, kommenterade en sidskådar. Östen Persson avlossade första skottet mot Kalle Svensson men utan. I 7de minuten hade HIF sin första chans men Åke Jönssons krut var inte tillräckligt torrt. Minuten efter dömrade Charlie Jansson en frispark över.

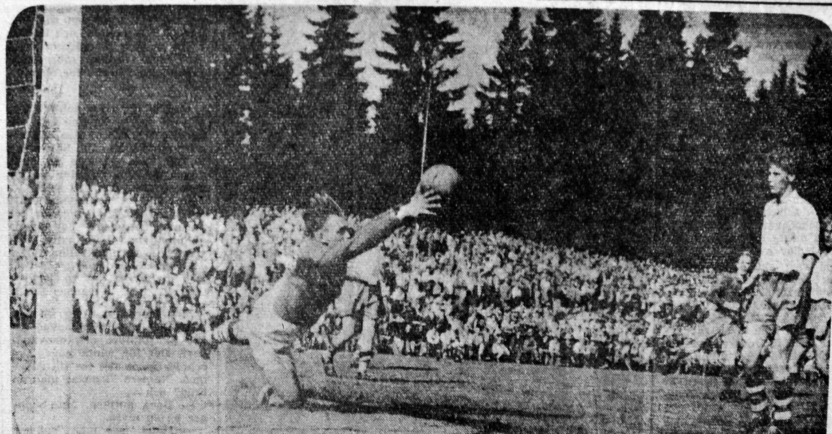
I 9de minuten slog Uno på ett specialskott, bollen vialade mot HIF-buren och den skruvade bollbanan överraskade HIF-laget. Kalle Svensson. Intuitivt slängde han upp en

Albin Dahl fick anbud från Boden

HIF-tränaren Albin Dahl har ett stadigt rykte som en dugande tränare efter sina två omgångar i Härnösand. Sicka Petterson hörde sig försiktigtvis för om en tredje sejour men Dahl sade klart nej. Han anser sig för gammal att kussa omkring. Lika klart besked fick utsända representanter för Bodens BK som också inbjöd hälsingborgaren. Albin Dahl har tränat färdigt utanför sin egen förening.

SICKA P:

Jag är nöjd

MOTALA (TT). SM-veckan på cykel i Motala 16-22 augusti får rekorddeltagande. Inte mindre än 313 man har anmält, som tillsammans under veckan gör 611 starter. Deltagandet har ögitt på samtliga distanser utom 250 km, seniorer, där nu inte B-klasserna får starta. Det stigande intresset speglas också i anslutningen till juniorgruppen med 166 anmälda mot 108 i Varbergs-SM i fjol. På 150 km, som inleder veckan den 16 augusti, ställer 128 man upp, juniorloppet, som avgörs den 17, får 186 man på startlinjen, 50 km, seniorer den 18 får 147 man, 250 km, som körs den 20, 86 man, och slutligen har stafetten, som avslutar veckan den 22 augusti, samlat 28 lag. Det är alltså 100 fler deltagare än förra året.

GOLF

Å. Andersson vann i Sollefteå

SOLLEFTEÅ (VA). I hällande regn höll på söndagen SGK sin årliga tävling på de svåra bakkarna.

”1959 var nog mitt bästa år..”

terade han som 18-åring med att göra två mål mot Wifsta/Östrand i trean. Och så småningom utvecklades han till Älgarnas verkliga målsportare.

Fem mål i tre DM-matcher i rad är värt att notera...

- När jag kom till Älgarna kände jag mig först lite vilsen i den nya omgivningen, men Bruno Nyberg blev ett värdefullt stöd. Vi höll sedan kontakt genom åren tills att han dog för en tid sedan.

Redan 1951 blev Östen Persson uttagen till landskapslaget. Med åren skulle det bli 31 uppdrag i den dresen. Dessutom spelade han nio landsdelsmatcher för Nord-Sverige mot Nord-Finland.

- 1959 blev det en B-landskamp mot Ungern. Jag hade varit skadad och det gick inget vidare. En bit in i andra halvleken blev jag utbytt och jag var själv missnöjd med insatsen.

Synd

- Lite tidigare var det på gång att jag skulle få spela mot Norge, men i sista stund bestämdes att man skulle ha hela innertrion från IFK Norrköping. Synd, för då var jag i bra mycket bättre form.

1959 var annars ett mycket bra år för Älgarna. Laget hade gått upp från trean till tvåan, som på den tiden var steget direkt under allsvenskan. Och Älgarna ledde serien med fyra poäng ett tag efter en rivstart som fick TV-kommentatorn Putte Kock att åka till Härnösand med ett team. Det var i TV:s barndom så matchbilderna sändes först på måndagskvällen i nystartade Sportspegeln... Men det var riktigt stort att få den uppmärksamheten på den tiden.

- 1959 var nog mitt bästa år också. Och Älgarna hade ett bra lag med Charlie Jansson, Kjell och Karl-Hugo Jonsson, Rune Melin, Sune Zeitz, ”Gytta” Edfeldt...

- Och så vann jag ju skytteligan i tvåan trots att Älgarna halkade ner något under hösten.

- Det roligaste jag visste var att få göra mål. I dag tycker jag att det görs för få.

Östen Persson blev Älgarna trogen under nästan två decennier som spelare, men saknade inte anbud.

- Hetast var det väl när IFK Norrköping ville att jag skulle flytta till dem. Men jag backade ur när man bjöd mig ett jobb som bilförsäljare. Jag var inte den ty-

pen som passade för jobbet, tyckte jag.

Rev papparen

- Norrköping kom igen och då skrev jag på sedan inte minst lagslagsspelaren Torbjörn Jonsson tryckt på. Men jag drog mig ändå ur av personliga skäl och Norrköping rev papparen.

Numera spelar Östen Persson flera gånger varje dag. Piano, alltså.

- Pappa var dansmusiker och jag lärde mig spela av en kantor hemma i Utansjö under fem år, men sedan blev det roligare med fotboll...

Östen spelar fortfarande i olika sammanhang. Ofta vid föreningsmöten, inte minst vid träffar med S-seniorerna i vars styrelse han ingår. Men han har också spelat vid begravingar.

- Roligast var kanske ändå när jag spelade altsaxofon när Åke Gerhard, flerfaldige vinnaren av Melodifestivalen, satte ihop ett storband med 15 man på 80-talet. Vi spelade på olika håll i landskapet och drog stor publik.

- Men nu blir det bara piano några gånger om dagen...

Sollefteå-giffarna spelade SM-final i handboll 1934!

Handbolls-S. M. i schematisk tabell.

		1/2-final	1/4-final	semifinal
Norrboten	Bodens BK	B. BK 15-14	S:teå 10-7	S:teå 10-9
Västerboten	Umeå IK			
Jämtl.-Härjedalen	IFK Östersund	S:teå 10-7	S:teå 10-9	S:teå 10-9
Västernorrland	Sollefteå			
Uppland	Stud. IF	Göta 24-7	Göta 20-12	S:teå 10-9
Stockholm	Göta			
Götaland	Göta	Vik 18-17	O:bro 9-8	S:teå 10-9
Västmanland	V.Åe IK			
Sörmland	Sörml.reg.	O:ÅK 25-9	O:bro 25-18	S:teå 10-9
Närke	Örebro-K			
Östergötland	Sem. L:ig	GF (Kroppskultur)	RIK w-o	RIK 11-10
Bohuslän-Dal	Halsnia			
Hälsingland	Redbergslid	RIK 26-12	RIK w-o	RIK 11-10
Göteborg	Karlsborg			
Västergötland	Ystad IF	Fl. 20-8	Fl. 20-8	RIK 11-10
Bläks	Flottan, K.Krona			
Småland	Tord, J:ig			

Sollefteå G. I. F. gjorde succés i handbolls-S.M.
Redbergslid vann, med siffrorna 15-9 efter halvtidresultatet 6-6. Målvakten Häggkvist spelade alänsande. Toa 2 straffkast.

Åren 1932-1953 spelades Svenska mästerskapet i handboll för herrar i cupform.

För Norrlands vidkommande var deltagandet i 1934 års handbolls-SM större än något år tidigare. Fyra distrikt var anmälda: Norrbotten - Bodens BK, Västerbotten - Umeå IK, Jämtland-Härjedalen - IFK Östersund och Västernorrland - Sollefteå GIF.

Lördagen den 10 mars spelades Umeå IK-Bodens BK och Sollefteå GIF-IFK Östersund. Dagen efter möttes segrarna Umeå IK och Sollefteå GIF i Sollefteå.

Först mot IFK Östersund

Matchen spelades lördagen den 10 mars i I 21:s gymnastiksal med start klockan 20.00. Sedan gammalt hade Sollefteå varit det bättre laget men österundarna hade under senare tid blivit bättre och bättre.

Sollefteås lag; I mål Göte Häggkvist, försvaret Åke Hagstedt, Henry Lind och Jean Berggrens och kedjan Axel Sjöberg, Tore Edbom och Olle Bågenholm.

Avbytare var Tore Holmberg och "Car-

nera" Haglund, "en snabb och finurlig dribbler och en skytt av Hallsta"-mått".

Matchen slutade 10-7 till Sollefteå mycket tack var ett bra försvarsspel enligt NN.

Sollefteå mot Bodens BK

Söndagsmatchen den 11 mars mellan Sollefteå och Boden bjöd enligt NN på föga sevärt spel. Bidragande till detta var enligt tidningen Bodens hafsiga och hårda spel samtidigt som Sollefteå kände sig överlägset och spelade nonchalant.

I den andra halvleken drog Sollefteå upp farten och vann till slut med 18-9. Kedjespelaren "Rövarn" Sjöberg var i särklass bland spelarna.

I och med denna seger var Sollefteå klart för semifinal tillsammans med Örebro IK, Redbergslids IK och Flottans IF, Karlskrona.

...mot Örebro IK

Trots det intensiva "försnacket" var det inte fullsatt i gymnastiksalen på I 21 när denna semifinal-match i handbolls-SM spelades den 18 mars 1934.

Matchen var oerhört jämn och avgjor-

des inte förrän i de allra sista minuterna då avbytare Olle Bågenholm gjorde målet som gav slutställningen 10-9 till Sollefteå.

Målskyttar för Sollefteå: "Carnera" Haglund 4, "Rövarn" Sjöberg 3, Olle Bågenholm 2 och Tore Edbom.

Laget var nu klart för SM-final mot Redbergslid, som i sin semifinalmatch vann över Flottans IF med uddamålet.

Finalförlust

Finalen gick söndagen den 25 mars klockan 14 i Göteborg. Laget tog tåget till Göteborg redan på fredagskvällen.

Redbergslid var det klart bättre laget av de två men sollefteåspelarna gjorde över lag bra ifrån sig. Helt enastående tycks målvakten Häggkvist ha varit.

I Göteborg ansåg man honom vara den bästa målvakten i Sverige vid det tillfället med "veritabla fantomräddningar" och stundtals "fenomenala ingripanden".

Trots Häggkvist utsökta målvaktsspel och bra insatser i övrigt slutade matchen i en tydlig seger för Redbergslid med 15-9.

/// BERTIL ASTBY

Sollefteå GIF bildades 1898 och har haft flera olika idrotter på programmet som fotboll, friidrott, skidor, bandy, handboll, orientering, simning, backhoppning och boxning.

Den 1 januari 2000 delades klubbens olika sektioner upp i fristående föreningar.

Handboll togs upp 1926.

Herlaget vann alla DM under åren 1928-36. Sedan fortsatte framgångarna i både DM och Norrlandsmästerskapen. På 1950-talet kom damhandbollen starkt.

Två kaféträffar på "g"

Kaféträff i Sundsvall, onsdag 23 oktober kl 13.

Sporthallens kafé

Medverkande: Pelle Svensson, om brotningens framtid (svårtolkade regler mm)

Kaféträff i Härnösand, måndag 11 november kl 19.

På Sporthotellet

Medverkande: Maria Prytz, Björn Rudström och Andreas Prytz om curling
Håkan Lönnefors, fritidschef hos Härnösands Kommun om nu- och framtid inom "Sport och Fritid" i Härnösand
Bo-Anders Öberg, om någon gammal idrottsförening.

Än i dag, när vi skriver 2013, bedrivs en bred och framgångsrik ridverksamhet ute i Svedjeholmen (Domsjö).
Foto ANDERS "MYGGAN" NORDIN

Folke Stenbom visste vad han ville med ridsporten i Örnsköldsvik

Ridsporten i Örnsköldsvik har gamla anor.

I slutet av 1950-talet började Gunnar Byquist m fl att undersöka möjligheterna att bygga upp ridsporten i Örnsköldsvik.

Den första uppgiften var att försöka finna en lämplig plats att bedriva ridverksamheten på.

Valet föll på Domsjökullen, där det fanns ett stall- och ladugårdsbyggnader från ett nedlagt jordbruk. Det fanns dessutom angränsande skogs- och ängsmark.

Domsjökullen tillhörde MoDo. MoDos jägmästare, Olle Olsson, samt fabrikschef Rune Axling var positiva till att upplåta byggnaderna. De ställde upp med viss hjälp att ställa byggnaderna i ordning.

Vid den tiden var avhästningen inom armen i full gång. Efter kontakter med K4 kunde ackordshästar flyttas från Umeå.

Nu måste verksamheten organiseras. Gymnastikdirektör Lennart Hellgren, med stor kunskap från idrottsverksamhet, tog sig an och organiserade det hela.

Utomhus

Ridskolan startade sin verksamhet i Domsjö, första veckan i april 1960. All undervisning skedde utomhus i en paddock. I början av 1960-talet bestämdes det att uppföra ett ridhus.

I och med detta bildades Örnsköldsviks sortens Ryttarklubb, med Rune Axling som förste ordförande.

På försommaren 1961 var Algot Tängmark tvungen att lämna sitt uppdrag och klubben stod plötsligt utan ridlärare.

Fanjunkare Ljungberg från K4 i Umeå ställde upp som ersättare en kort tid.

Åldersskäl

Efter några månader stod det klart att Ljungberg av åldersskäl måste få en ersättare. Det blev furir Ling från K4 som efter en tid måste återgå till sin tjänst i Umeå. Under denna tid företogs även utflykter till bl a Skommarhamn.

Nästa ridlärare blev Oskar Andersson, f d fanjunkare från Umeå som kom från en tjänst vid Jönköpings Fältrittklubb. Han började hos Örnsköldsviks sortens Ridklubb sensommaren 1961.

1962 stod det nya ridhuset färdigt, men ÖRK var utan ridlärare därför att Oskar Andersson var tvungen att flytta hem till Umeå.

Eliten

Då kom Folke Stenboms namn upp. Han var då chef vid polisrytteriet i Sundsvall. Under 1950- och 1960-talet tillhörde han på sin häst SISU II den svenska hoppeliten, med exempelvis silverplaceringar på SM 1961 och 1964. Han var också med i diskussionerna inför uttagningarna till OS i Rom 1960.

1962 tillträdde Folke Stenbom sin

tjänst som ridskolechef, vilket han behöll fram till sin pension 1979.

Folke Stenbom gjorde sig känd som en sträng och konsekvent ridlärare.

Under 1960- och 1970-talet tränade Folke ÖOR:s duktigaste juniorer och lyckades få flera av dem till den svenska junioreliten i både hoppning och dressyr. Hästkarlen Stenbom var definitivt ett lyft för ridsporten i Örnsköldsviksområdet.

Till ÖOR:s och Folke Stenboms framgångsrika juniorer hör Karin Altbäck (Kemi) Nubier med SM-guld i hoppning 1969. Christine Åström/Unik med SM-guld i hoppning 1973 och Vivi Wahlgren/Sharom med SM-guld i dressyr 1975, 1976, och 1977.

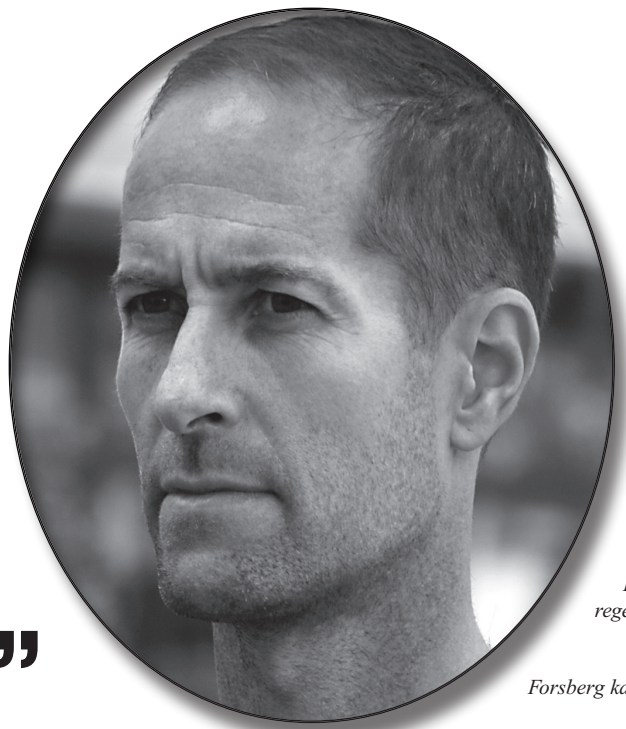
Efter detta gjorde sig Folke Stenbom känd och uppskattad som hästkarl långt upp i åren. Vid 81 års ålder deltog han i sin sista hopptävling när Sundsvalls Fältrittklubb firade 50-årsjubileum.

Gernandt

Och så, den 1 januari 1999 invigdes den nya anläggningen ute i Svedjeholmen, med välkände Anders Gernandt som speaker.

Till slut skall meddelas, nu när vi skriver 2013, att det fortfarande bedrivs en bred och framgångsrik ridverksamhet där ute i Svedjeholmen – med travbanan Solänget som granne, rakt över vägen.

”Ångrade mig strax innan påskriften”

Nye MoDo-tränaren, Anders Forsberg, hade många intressanta synpunkter. Han berättade om sina tre säsonger hos regerande svenska mästarna Skellefteå AIK och sina förhoppningar med den nya klubben – MoDo Hockey. Ö-viksfödde Forsberg kan bli en riktigt bra injektion hos MoDo.

Femte IdrottsCaféet i Örnsköldsvik, onsdagskväll den 21 augusti, gästades av nye MoDo-tränaren Anders Forsberg – en intressant kväll i Fjällräven Arena.

Övikssonen Forsberg berättade dels om sina framgångsrika säsonger hos regerande svenska mästarna Skellefteå AIK, dels om sina framtidsvyer med Örnsköldsviks hockeystolthet MoDo.

Innan kvällens huvudaktör (Forsberg) tog vid fick vi stifta bekantskap med MoDo Hockeys evenemangsansvarige, Nils-Göran Andersson. ”Nicke” redogjorde på ett utförligt sätt hur MoDo Hockeys organisation fungerar i nuläget. Allt från materialförvaltarskapet till den högst ansvarige – general managern Markus Näs-lund.

”Nicke” berättade om arenans tillkomst säsongen 2006. Om de ekonomiska förutsättningarna inför jättebygget. Faktum är att MoDo Hockey har en av landets få egenägda arenor. Med allt som hör därtill. En ekonomisk tuff sits. Och utan kommunalt stöd skulle inte klubben fungera som elitklubb.

Naggats

-Vi har haft några mycket tuffa år efter SM-guldet 2007, sade ”Nicke” Andersson. Efter SM-guldet hade vi många miljoner kronor plus i kassakistan, men detta har naggats i kanten allt eftersom.

Andersson berättade, att lånen och amorteringarna för arenan ligger som ett tungt lass på föreningen. Det gäller att verkligen ”rätta munnen efter matsäcken”, för att överleva som elitserieklubb, SHL som det numera kallas.

Efter ”Nicke” Anderssons information om föreningen tog nye MoDo-tränaren, Anders Forsberg, över ”tömmarna”.

Anders berättade om sina tre säsonger hos Skellefteå AIK. Att han fick sparken strax innan senaste SM-slutspelet förklarade han så här:

- Jag hade nyss fått ett penningstarkt erbjudande från en elitklubb i Ryssland. Men innan påskriften ändrade jag mig. Min kära hustru ville helt enkelt inte flytta till det stora landet i öster. Och så blev det.

Skellefteå AIK:s styrelse blev mäktigt besvikna – gav sin framgångsrike tränare sparken med omedelbar verkan. Och när även MoDo Hockey dök upp som intressenter var måttet rågat...

Cirkeln slutet

Faktum är, att både hustrun och Anders själv trivs allra bäst hemma i Örnsköldsvik. Med närheten till föräldrarna (pappa Sven Forsberg och mamma Elsie Maj) och den härliga skärgården. Nu är cirkeln knuten.

Anders Forsberg berättade om årets förberedelser med sina nya klubb. Att han har som avsikt att införa ett ny-gammalt spelsystem för MoDo Hockey.

- MoDo's kännetecken har tidigare varit fart och fläkt, med snabb skridskoåkning och snabbt passningsspel. Jag märkte förra säsongen att MoDo-laget backade hemåt alltför ofta. Och detta är inte klubbens kännemärke. Under mina tre säsonger hos Skellefteå AIK har vi faktiskt inte fått stryk en enda elitseriematch mot MoDo, konstaterar Anders.

Stopp?

Meningen är, att det nu skall bli ett stopp på denna dystra trend...

Till sist, skall nämnas att Forsberg, som var huvudcoach större delen av senaste säsongen (44 spelomgångar) nu blev utan sitt hett eftertraktade SM-guld med Skellefteå AIK.

- Det var upp till deras styrelse om att ta ett sånt beslut. Men av detta blev det inget. Fullt förstäligt eftersom dom sparkade mig ur föreningen.

Avslutningsvis: gissa om det är en re-vanschugen Anders Forsberg vi får se i MoDo-båset. Och då inte minst i fighterna mot sitt gamla lag, Skellefteå AIK. Det lär nog bli fullt hus i dessa derbyn, både uppe i guldstaden Skellefteå och i Fjällräven Arena i Örnsköldsvik.

Till sist: inför nästa idrottscafé hoppas vi på ännu bättre uppslutning av nostalgikerna. Den här måndagskvällen var vi bara halva dussinet medverkande...

/// ANDERS "MYGGAN" NORDIN

MoDo Hockeys evenemangsansvarige, Nils-Göran "Nicke" Andersson, höll en intressant plädering om klubbens nuvarande situation som SHL-klubb.

Foto: ANDERS "MYGGAN" NORDIN

Boxare i Alnö IF; Gunnar Jonsson, Birger Söderberg, Sören Hägglund, Gunnar Gerdstorff, Kjell Andersson, Bertil Edblad, Erik Sedin, Sture Yngvesson, Folke Bymark, "Gubben" Pettersson, Artur Kock och Ulf Yngvesson.

Media skeptisk till boxning

Idag finns fem föreningar i länet som tillhör Svenska Boxningsförbundet: Njurunda BK, Sundsvalls BK, Timrå BK, Öbacka BK och Sollefteå BK. Sundsvall var först.

De första offentliga boxningsmatcher i länet anordnades av GIF Sundsvall

Sundsvalls Tidning skrev den 15 mars 1922 så här om arrangemanget:

"The noble art of selfdefence – ett vackert namn för en icke så vacker idrott. Men om boxningen som all annan idrott gäller det, att skilja på idrott och idrottens avarter, vilka senare varit de dominerande hittills, åtminstone vad landsorten beträffar. Det kan inte heller bortresoneras,

att boxningen som uppvisning betraktad bjuder på åtskilliga oestetiska moment likasom den – och här ligger både dess sensation och dess värde – kan uppvisa moment av högt utvecklad teknisk skicklighet och kroppskultur, förutsatt att matchmatadorerna äro skickliga och ledningen den bästa.

Som vi tidigare meddelat kommer GIF nästa tisdag att anordna boxningsmatcher härstädes. Tidigare här av annan förening anordnade dylika matcher – sorgliga i åminnelse – gör, att man kanske med viss skepsis ser uppvisningen an."

Det var GIF Sundsvall som arrangerade de första Norrländska Mästerskapen i boxning. Tävlingarna gick på Sundsvalls Teater 9-10 februari 1924. Cirka 50 boxare deltog från Gävle IF, IFK Östersund,

SK Swing, Östersund, Sundsvalls AIK, GIF Sundsvall, Tunadals BK, SK Älgarna, Arbetarnas IF, Härnösand och BK Vargarna, Örnsköldsvik. Om IF Castor från Östersund deltagit hade boxningen i Norrland varit helt representerad.

Det var Härnösands Boxningsklubbs tur att anordna norrlandsmästerskapen i boxning tio år efter starten i Sundsvall.

Detta skedde 3-4 mars 1934 på Folkets Park i Härnösand. Cirka 35 boxare deltog och de kom från Hudiksvalls BK, Iggesunds IK, Alnö IF, Sundsvalls BK, Svartviks BK, Lucksta IF, Härnösands BK, Kramfors IF och Örnsköldsviks SK.

Av dem som blivit svenska mästare i boxning sedan första SM-tävlingen 1920 kommer 34 från Västernorrlands län.

Sven Dahlin vann fyra SM-guld...

1927 Bertil Nilsson, Sundsvalls BK, bantamvikt
1929 Bertil Nilsson, Sundsvalls BK, fjädervikt
1930 Bertil Nilsson, Sundsvalls BK, fjädervikt
1931 Alfons Eriksson, Kramfors IF, flugvikt
1931 Per Edlund, Härnösands BK, lättvikt
1931 Helge Nilsson, Sundsvalls BK, weltervikt
1932 Per Edlund, Härnösands BK, lättvikt
1949 Gunnar Andersson Gerdstorff, Alnö IF, lättvikt
1953 Gunnar Andersson Gerdstorff, Alnö IF, lätt w
1954 Gunnar Andersson Gerdstorff, Alnö IF, lätt w
1986 Anders Andersson, Sundsvalls BK, lättvikt
1986 Marcel Yman, Timrå, lätt mellanvikt

1987 Sven Dahlin, Timrå, fjädervikt
1988 Sven Dahlin, Timrå, fjädervikt
1989 Conny Andersson, Timrå, flugvikt
1990 Conny Andersson, Njurunda, flugvikt
1986 Anders Andersson, Sundsvalls BK, lättvikt
1986 Marcel Yman, Timrå, lätt mellanvikt
1987 Sven Dahlin, Timrå, fjädervikt
1988 Sven Dahlin, Timrå, fjädervikt
1989 Conny Andersson, Timrå, flugvikt
1990 Conny Andersson, Njurunda, flugvikt
1990 Mattias Ivarsson, Öbacka BK, fjädervikt
1991 Leif Keiski, Sundsvalls BK, mellanvikt

1993 Leif Keiski, Sundsvalls BK, lätt tungvikt
1994 Erik Johansson, Örnsköldsviks BK, mellanvikt
1995 Erik Johansson, Örnsköldsvik BK, mellanvikt
1995 Frank Mtabingwa, Timrå BK, flugvikt
1996 Frank Mtabingwa, Timrå BK, flugvikt
1998 Abdehakim Adaan, Sundsvalls BK, lätt flugvikt
1998 Tomas Carlsson, Sundsvalls BK, mellanvikt
2005 Erfan Malai, Sundsvalls BK, flugvikt
2006 Idial Shala, Sundsvalls BK, flugvikt
2012 Erfan Kakhani, Sundsvalls BK, lätt flugvikt

...och aktivitet i Ljungaverks BK 1949!

GIF Sundsvall 1919-1925
Sundsvalls AIK, 1919-1925
Svartviks BK fanns 1932
Alnö IF, 1927/28 – mitten av 1950-talet
Skönviks BK fanns 1932
Lucksta IF start 1932

Matfors IF t o m 1931
Ljungaverks BK fanns 1949
Ånge BK fanns 1949
Wivstavarvs IK 1928-1931
BK 35, Timrå 1934-1939
Timrå BK 1944-1950

Söråkers BK fanns 1932
IF Älgarna Härnösand
Kramfors IF 1922-1950
IFK Nyland
Sollefteå GIF 1928 –
Örnsköldsviks SK bedrevs bl a 1949

Sporttidningarna som är en del av idrottshistorien

Dessa sporttidningar fanns i många hem under 1940- och 1950-talen, varför de verkligen är en del av den svenska idrottshistorien.

All Sport

All Sport var en reportage-tidning för idrott med många bilder, vilket var en nyhet när första numret kom ut 1945. Utgivare var Edwin Ahlqvist. Tidningen gavs ut under perioden 1945-1967.

De första numren 1945 kom ut som B-upplaga till Rekordmagasinet. Från 1950 till 1967 kom den ut som månadstidning. Upplagan ökade under de första åren till 60 000 och senare till 80 000 exemplar med toppar på 100 000 vid större idrotts-händelser som OS, VM och Ingemar Johanssons boxningsmatcher.

Idrottsbladet

Idrottsbladet var under flera decennier den stora och dominerande idrottstidningen i Sverige.

Tidningen grundades redan 1910 men blev i början ingen succé med endast ett hundratal abonnenter.

Torsten Tegnér köpte tidningen 1915 för 10 kronor och han fick den att börja blomstra. Som mest hade tidningen en

upplaga på dryga 52 000 exemplar (1948).

Tidningen behandlade inte bara idrott utan här fanns också reseskildringar samt kulturellt och estetiskt betonade artiklar under rubriker som "Kultur och levnads-konst" och "Resebrev från T.T."

Signaturen T.T. stod för Torsten Tegnér. Under hans ledning blev inte bara tidningen känd utan även han själv såsom dess redaktör i hela 53 år. Och en särprägel hos honom var hans litterärt drivna stil, vilket var något nytt inom idrottsjournalistiken.

Under 1970- och 80-talen övergick Idrottsbladet från att vara en generell idrottstidning till att i stort inrikta sig på bilsport. 1988 lades ordet "Motor" till i tidningshuvudet. IB Motorsport, blev ett allt tydligare språkrör för svensk motorsport och blev officiellt förbundsorgan för Svenska Bilsportförbundet och Svenska Motorcykel- och Snöskoterförbundet.

Under sin sista tid hette den Svensk Motorsport. I september 2009 lades den ner av dåvarande ägaren Hjemmet Mortensen.

Rekordmagasinet

Rekordmagasinet var en svensk idrottstidning, som gavs ut åren 1942-1969. Bakom tidningen stod den svenske boxningspromotorn Edwin Ahlqvist.

Mitt under det brinnande andra världskriget, den 1 december 1942, utkom det första numret.

Förutom idrott innehöll tidningen även äventyrsberättelser, deckare och humor. Den var också ett inslag i samhällsdebatten, och försökte motverka fascism och nazism samt ge ungdomen goda förebilder, och tidningen anklagades även för socialist- och kommunistpropaganda men Edwin Ahlqvist menade att "man ska våga säga vad man tycker och stå för sina åsikter".

Tidningen, som kom varje vecka, blev en stor succé och sålde som mest i cirka 300 000 exemplar under Ingo-epoken åren runt 1960.

Rekordmagasinet kallades även grabbarnas tidning. Den gav reportage om idrotts-händelser, porträtterade idrottare och skildrade sporten i ord och bilder, gärna på vers med rim.

På sista sidan fanns alltid en lagbild. Serierna innehöll fiktiva figurer som Per Stigman, Allan Kämpe och Sven Ståhl.

Tidningen namn ändrades 1956 till Tidningen Rekord, och 1968 till Nya Rekord. Den lades ned 1969.

Kramfors IF

Foto från slutet av 1940-talet.
Stående fr v: Olle Melander, Eskil Lundin, Herbert Sandin, Gunnar Lundin, Harald Samuelsson.

Knästående fr v: Manne Karlsson, Paul Högman, Arne Olsson, Lennart Lindbäck och Arne Wiklund.
Herbert Sandin flyttade 1950 till Norrköping och spelade i IFK 1950-58. Det blev under dessa år 3 allsvenska segrar och 6 landskamper.

Fagerviks GF

Bilden visar det lag som spelade i slutet av 1940-talet i Södra Norrländskan. Under 1950-talets första hälft var Fagervik ett av de bästa lagen i Norrland.

Stående fr v: Tage Norlander, Ingbert Hammarström, Gunnar Jansson, Nisse Bjuhr, Gunnar Fröling och Erling Hammarström.

Knästående fr v: Rune Carlsson, Tage Jansson, Anders Olsson, Gösta Forslund och Bertil Petersson.

Wifsta-Östrands IF

Denna lagbild måste vara från slutet av 1940-talet då laget spelade i Södra Norrländskan där även Fagerviks GF spelade de åren.

Stående fr v: Rolf Sandström, Alfons Dahlin, Orvar Kämpe, Alf Lindström, Hilding Sjökvist, och Göte Persson.

Knästående fr v: Harry Eriksson, Stig Andersson, Sven Lindström, Arne Nilsson och John Kjellman.
Stig Andersson är den som har flest antal matcher för W-Ö (Timrå IK) i ishockey.

Eina från Svartvik blev pingismästarinna

Bordtennis etablerades i Medelpad i början av 1940-talet och Svartviks IF startade med denna sport 1943 och i den första medelpadsserien 1944.

Första SM-tävlingen för damer gick i Göteborg 1946. Till denna tävling hade föreningen sänt Eina Eriksson (senare Dexter), som mycket överraskande vann singeltävlingen.

Eina som mycket framgångsrikt tävlade för Svartviks IF t o m 1952 med fler segrar i SM, VM-deltagande m m.

Svartviks dampingis var mycket stark under 1950-talet med framgångsrika spelare i Siv Lundvall, Anita Eriksson, Ingrid Andersson, Maj-Lis Cederqvist och Birgitta Sjölund.

Birgittas största merit var deltagandet i VM 1957 i Stockholm.

Här berättar Eina Dexter om bordtennisdamerna i Svartviks IF men noteras bör att föreningen även hade många duktiga manliga spelare, vilka liksom damerna hade framgångar i DM och Norrlandsmästerskap.

”Blev tidigt en defensivspelare”

Det började i skyttepaviljongen när Svartvik tog upp den grenen på sitt program genom Gösta Söderberg som då var ordförande i föreningen. Senare på sommaren togs bord ner mellan ”bodarna” ner vid ”klampabyggnaden”, där jag växte upp. Där fick jag mycket träning med grabbarna bl a av min bror ”Pingen” som jag vann ganska lätt över efter ett tag, men det blev nog en bra grundträning. Sedan kom Gunnar Thunström in i bilden. Han spelade mycket offensivt därför blev jag på ett tidigt stadium, en defensiv spelare. Vid den tiden startade Medelpads bordtennisförbund en serie där Svartvik blev anmält.

Enda tjejen

I Svartviks lag var jag den enda kvinnliga deltagaren i serien vilket gjort att jag alltid fick spela mot grabbar. De i sin tur blev alltid tråkade när jag vann över dem. Sedan fick vi en mycket bra spelare från Stockholm vid namn Sigvard Othberg. Det var han som tyckte att Svartvik borde skicka mig till Göteborg där damer för första gången fick delta i en SM-tävling, 1946. Gösta Söderberg tog Othbergs ord på allvar och började undersöka finansieringen av ett sådant deltagande.

Föreningens ekonomi var inte så bra, men genom Göstas ansträngningar så blev resan av.

Förtvivlad mor

Jag som på den tiden inte hade varit längre än till Östersund. Min mamma blev förtvivlad när hon fick höra att jag skulle åka ända till Göteborg ensam. Jag fick inte tillåtelse av henne att åka förrän

jag blev lovad att bo på Frälsningsarméns hotell i Göteborg och så blev det. Othberg fick rätt, jag förlorade inte ett enda set i hela turneringen. När jag ringde hem och berättade att jag vunnit trodde mamma att jag vunnit första matchen. När jag sa att jag var svensk mästarinna trodde hon inte på det förrän hon läste om det i tidningen nästa dag.

Min bästa kompis, Birgit Svensson, hon hette Andersson på den tiden, berättade att den kvällen jag vann SM var hon på dan i Njurunda Folkets Hus. Mitt i en dans gjorde orkestern en paus och Einas bror ”Pingen” gick upp på scenen och talade till publikens jubel om att Eina blivit svensk mästarinna.

På kartan

Genom den segern kom Svartviks IF på Sverigekartan. Förutom att jag också vann damsingel 1949 så vann jag damdubbel och mixed-dubbel 1948-1950. Tack vare detta blev jag uttagen till landslaget året 1948 att delta i VM i London och 1949 VM i Stockholm samt VM 1950 i Budapest där sådana spelare som Tage Flisberg och Bengt Grive deltog i herrlaget.

Jag spelade mixed dubbel med Bengt Grive. Det var verkligen en stor upplevelse för mig att få delta i dessa VM-tävlingar där även sportjournalister från Aftonbladet och Expressen var med och skrev om tävlingarna. Självt fick jag skriva rapporter till ”Eax” som var sportchef på dåvarande Sundsvallsposten. Han refererade under rubriken ”Little Eina berättar”.

På hösten 1950 emigrerade jag till USA. Återkom till Sverige 1952. Deltog

då i Norrlandsmästerskapen i Örnsköldsvik och vann mixed dubbel med Gunnar Thunström vilken jag även under åren vann många distriktsmästerskap med.

Damdubbel vann jag tillsammans med Birgit Svensson.

DM på Västkusten

Återvände till USA 1953 och vann några distriktsmästerskap på västkusten innan jag gav upp med bordtennis.

Till slut vill jag säga att jag är tacksam att Svartviks IF alltid ställde upp för mig under den tid jag var aktiv.

De erfarenheter jag fick genom bordtennis har jag haft nytta av i hela mitt liv.

/// EINA DEXTER

Eina Eriksson blev svensk pingismästarinna och för sedan till USA och blev Eina Dexter.

IF Vingarna fyller 80 år i oktober 2014

IF Vingarna från Örnsköldsvik firar 80 år 2014 och har genom åren varit en faktor att räkna med i den svenska friidrotten.

Före detta var friidrotten en sektion i Friska Viljor, men först och under de senaste 10 åren är IF Vingarna den enda föreningen i Örnsköldsviks kommun som bedriver arena-friidrott.

Klubben bildades den 7 oktober 1934 och firar alltså 80-årsjubileum nästa höst.

Under sommaren håller IF Vingarna till på kommunens enda friidrottsarena – Skyttis.

Föreningen genomgick en förändring från seniorklubb till i stort sett en renodlad ungdomsklubb på 1960- och 70-talet.

IF Vingarna befann sig högt upp i friidrottssystemet som fanns på 1960-talet. Man tävlade mot Uppsala, Mora, Skellefteå m fl.

Lokalt fanns även Alfredshems IK med ett lag och naturligtvis även Sollefteå och Brännans IF.

Under 1950-talets slutskede var IF Vingarna en storklubb inom friidrotten. Många stora stjärnor fostrades.

Här ett axplock:

- * Sten Jönsson, medel- och långdistanslöpare.
- * Ingrid Engström, diskus- och kula. Flera landslagsuppdrag. Född i Köpmanholmen.
- * Stig-Björn Andersson, medel- och långdistanslöpare (med IF Vingarnas första seger på senior-SM).
- * Lage Tedenby, medel- och långdistanslöpare samt hinderlöpare. IF Vingarnas förste och hittills ende olympier. Född i Köpmanholmen (då under efternamnet Pettersson).
- * Sören Tedenby, broder till Lage, 100- 200- och 400-meterslöpare. Född i Köpmanholmen.
- * Tore Nordin, långdistanslöpare.
- * Arne Hellström, medel- och långdistanslöpare. Arne gjorde en stor ledarinsats efter sin aktiva tid och när föreningen omvandlades till dess nuvarande form.

Undertecknad har sökt Lage Tedenby, Vingarnas mest framgångsrike friidrottare genom tiderna, men utan framgång. Men, i alla fall, finns det framlockat en del data om Lage ur historieböckerna.

Hör bara;

Lage föddes i Köpmanholmen den 21 maj 1937. Han blev i tidiga år fängslad av den fria idrotten. Han bor numera i värm-

ländska Kil, där han innan pensionen jobbad som tandläkare.

Han innehade svenska rekordet på 3.000 meter hinderlöpning under åren 1961-1964, med noteringarna 8.41,4-8.39,8.

Lage blev Stor Grabb nr 219 i svensk friidrott. Året var 1961.

Han deltog i Rom-OS 1960, som oplacerad (ut i försöket) på tiden 8.52,8.

Brodern Sören Tedenby var mer explosiv i sitt friidrottsutövande och noterade 10,9 på 100 meter löpning. Sören avled för några år sedan. Är för pappa till elit-hockeyspelaren, numera proffset, Urban Tedenby (tidigare bl a HV 71 och dessförinnan MoDo Hockey).

”Stig-Björnbacken”

Stig-Björn Andersson är väl den som kommer Lage Tedenby närmast i meritlistan. Stig-Björn, född 21 augusti 1932, blev SM-vinnare på 800 meter löpning 1957. Även han hade många landslagsuppdrag.

Stig-Björn Andersson har för ett speciellt inristat namn i den lokalt kända MoDo-marschen, med 443 deltagare som toppnotering (1974).

Tävlingens tuffaste backe, som enligt kartan har en stigning på 70-80 meter är den krävande sandbacken som går från Tvillingsta, dvs nuvarande klubbhuset på Veckefjärdens golfbana till Hörnsjön.

Från 1950-talet till slutet av 70-talet kallades backen för ”Stig-Björnbacken”.

Stig-Björn Andersson, lade grunden till SM-guldet i just denna backe och som tack fick han backen uppkallad efter sig.

Inte nog med att Stig-Björn plågade sig i den långa sandbacken, även silvermedaljören i nordisk kombination i OS i Cortina 1956, Bengt ”Silver-Bengt” Eriksson, tränade i den krävande backen.

Även på damsidan hade IF Vingarna en del framgångsrika utövare. Köpmanholmensfödda Ingrid Engström tävlade med landslaget många gånger. I kulstötning nådde hon som bäst 12.44, och i diskuskastning 39.00. Året var 1958. Mycket gångbara resultat internationellt på den tiden.

I bruksorten Köpmanholmen fostrades det, som sagt var, många duktiga friidrottare. Och detta i en ort där det nästan bara pratades om fotboll...

Även Alfredshem

Inte bara IF Vingarna kunde skryta med framgångsrika friidrottare. Grannen Alfredshems IK kan presentera namn som Einar Söderkvist, Lennart Lind och Sven Bergström.

Einar Söderkvist tävlade i släggkastning och deltog i London-OS 1948, där han noterade 54.66. Einar flyttade sedan till Gefle IF och avled 1996.

Lennart Lind var en mycket duktig och framgångsrik stavhoppare. Deltog i Helsingfors-OS 1952, där han noterade 4.10. En 11:e plats blev utdelningen. Lennart bor, liksom Lage Tedenby, i värmländska Kil men föddes i skånska Klippan 12 april 1930.

Till sist – Sven Bergström, långdistanslöparen som tävlade för MoDo AIK (tidigare Alfredshems IK). Sven deltog med svenska landslaget i början av 1970-talet, och noterade som bäst 13.57,8 på 5.000 meters löpning, samt 29.29,4 på den dubbla distansen 10 000 meter. Åren var 1972 respektive 1975.

Nog om detta. Vi hoppas att ni nu fått en liten inblick i IF Vingarnas historia, samt även en del matnyttigt om grannen Alfredshems IK.

/// ANDERS ”MYGGAN” NORDIN

Lage Tedenby (t h) blev olympisk löpare. Jamtlis Arkiv & foto; Hallings foto

Söker du ny lokal?

Vänd dig då till Klöver, ett av Sveriges största börsnoterade fastighetsbolag som även är ett av de större fastighetsbolagen i Sollefteå och Härnösand. Vi erbjuder attraktiva lokaler i bra lägen inom sektorn kontor, utbildning, arkiv, lager, förråd m.m. och vi är kända för att lämna bra och snabb service. Vi står för "närhet och engagemang" och vårt motto är att "var dag underlätta kundens vardag"

- Intressant även för dig?

Kontakta affärsenhetschef Paul Gerdin

070-6976606

paul.gerdin@klovern.se

www.klovern.se

VÄSTERNORRLANDS IDROTTHISTORISKA SÄLLSKAP

Org.nr. 802456-0336

Bankgiro 750-5266
Plusgirot 57 77 71-5

Medl.avg. 150.-
Privatpersoner 150.-
Föreningar 150.-
Förbund, org. 250.-

Hemsida www.vihs-y.se

STYRELSE

Ordf & kassör: Bertil Astby, Härnösand
Vice ordförande: Leif Thunman, Härnösand
Sekreterare: Ola Olsson, Sollefteå
Kjell Carnbro, Sundsvall
Margareta Helander, Fränsta
Jan Nordin, Domsjö
Kjell-Åke Tjernström, Timrå

bertil@astby.se	0611-262 17	073-422 79 05
lthunman@hotmail.com	0611-100 82	070-348 02 25
ola_olsson43@hotmail.com	0620-143 00	070-578 10 21
kjell.carnbro@gmail.com	060-12 05 20	070-665 69 49
marghel@telia.com	0691-305 69	070-677 78 01
jannordin@spray.se	0660-22 14 40	070-298 02 40
kjell-ake.tjernstrom@telia.com	060-804 30	076-801 27 08

TIDNINGEN VÄSTERNORRLANDS IDROTTSARV

Redaktör: Bertil Astby, Härnösand	bertil@astby.se	0611-262 17	073-422 79 05
Produktion: Örjan Leek, Härnösand	orjan.leek@profilbild.se	0611-129 20	070-358 58 55